

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

โรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา ที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก การวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ

โรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน 1 กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของ การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
ความหมาย	1
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	
การระบุความเสี่ยง	2
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	3
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	3
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	5
แผนบริหารความเสี่ยงทุจริต	6

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะ ช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อันเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กรนับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพลกับการทุจริตที่ไม่ คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งมีใช้การ เพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้วสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
2. Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknow Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของ การเฝ้าระวังและ การกำหนดมาตรการ/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต

1) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Know Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมายได้ ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknow Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทุจริตด้าน

- ☐ 1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ☒ 2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ 3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหาร จัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ “การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว ”

ตารางที่ 1 แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
1	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ		✓
2	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ		✓

2) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

1. สถานะสีเขียว: ความเสี่ยงระดับต่ำ
2. สถานะสีเหลือง: ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
3. สถานะสีแดง: ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
4. สถานะสีแสด: ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ		✓		
2	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ		✓		

3) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

(1) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวัง ความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ในระดับ 3 หรือ 2
- กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ 1

(2) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

ตารางที่ 3 แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง 2 มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
1	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ	1	4	4
2	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	1	4	4

ตารางที่ 3.1 แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
1	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ	1	
2	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ	1	

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
1	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ			X
2	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ			X

- 4) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้
- ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กรแต่ยอมรับได้
- ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการและ ยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงต่อการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
1	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ			✓	
2	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบ			✓	

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนหนองบัวแดงวิทยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/ งาน	รูปแบบ พฤติกรรม ความเสี่ยงการ ทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การเบิกจ่าย งบประมาณที่ไม่ถูก ต้องตามระเบียบ	การเบิกจ่าย งบประมาณที่ ไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ	การเบิกจ่าย งบประมาณที่ ไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ปฏิบัติ ตามระเบียบการ เบิกจ่ายการเงินและการคลัง อย่างเคร งครัด ๒.ควบคุม กำกับ ดูแลข้าราชการ และ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามประกาศ หลัก เกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับขอรองเรียน การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และ การ ประพฤติมิชอบ อย่าง เกรงครัด	ปีการศึกษา 2566	ฝ่ายบริหารงาน งบประมาณ
การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ไม่เป็นไป ตามขั้นตอนและ ระเบียบ	การเบิกจ่าย งบประมาณที่ ไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ	การเบิกจ่าย งบประมาณที่ ไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้อง กัน และแก ไข ปัญหาการ ทุจริตของ โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข อบังคับ เรื่องการรับ ของขวัญสินน้ำใจ อย่างเครงครัด ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรปฏิบัติตามคู่มือการ ประเมิน ความเสี่ยงโรงเรียน 4.จัดทำ คู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายงาน	ปีการศึกษา 2566	ฝ่ายบริหารงาน งบประมาณ

